

TALOUSARVIOALOITE 916/2008 vp

Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisen avustajapalvelun parantamiseen

Eduskunnalle

Henkilökohtainen avustaja on välttämätön, jotta vaikeavammaisen henkilö voisi elää mahdollisimman samanlaista elämää kuin muutkin. Henkilökohtainen avustaja on osa sitä huolenpitoa, jota vaikeavammaiset henkilöt tarvitsevat perustuslain 19 §:n 1 momentin tarkoittaman ihmisarvoisen elämän mahdollistamiseksi ja välttämättömäksi huolenpidoksi. Avustajajärjestelmä on myös ainoa itsenäinen tukimuoto, jolla tosiasiallisesti voidaan turvata vaikeavammaisen henkilön lailliset ja itsemääräämisoikeudet. Henkilökohtaisten avustajien saaminen subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille on ollut yksi vammaisjärjestöjen keskeisiä tavoitteita. Henkilökohtainen avustaja voi olla täysin välttämätön elämän perusasioissa, kuten pukeutumisessa, peseytymisessä, kotiaskareissa, opiskelussa, harrastuksissa ja ansiotyössä. Henkilökohtaisen avustajan epääminen johtaa pahimmillaan elämän laadun heikkenemiseen, syrjäytymiseen ja jopa laitostumiseen. Tästä syystä vaikeavammaiselle henkilölle on saatettava henkilökohtainen avustaja ns. subjektiiviseksi oikeudeksi eli kunnan erityisen järjestämisvastuun piiriin kuuluva tukitoimeksi.

Hallitus lupaa turvata vaikeavammaisille henkilökohtaisen avustajan palvelut. Sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut henkilökohtaisen avustajan turvaamisen kustannusten vaativan vuodessa 210 miljoonan euron lisäpanostuksen,

mikäli palvelu toteutetaan kaikille sitä välttämättä tarvitseville sekä tuntimäärältään riittävänä.

Hallitus on tuomassa esitystä suppeammasta henkilökohtaisen avun tarjoamisesta, jonka toteutukseen on varattu 1.9.2008 alkaen vain 2,17 miljoonaa euroa. Tämän ei voida katsoa turvaavan lain voimaan saattamista kunnissa eikä tuovan palvelun piiriin kaikkia tarvisijoita eikä turvaavan riittävää tuntimäärää henkilökohtaista apua saaville.

Tämän vuoksi esitämme, että parannusta ja uudistusta tehtäessä tarkoitukseen tulee turvata riittävät resurssit sekä saattaa palveluiden piiriin kaikki palvelua ja apua välttämättä tarvitsevat. Koska tarpeen mukainen 210 miljoonan euron panostus on suuri, on realistista nostaa kuntien valtionosuutta asteittain niin, että tähän tarkoitukseen tarvittavat taloudelliset resurssit on kunnissa turvattu. Esitämme, että valtionosuuksiin lisättäisiin kolmen vuoden aikana vuosittain 70 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 33.60.30 lisäyksenä 70 000 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuuksien korottamiseen vaikeavammaisten henkilökohtaisen avustajapalvelun parantamiseen.

TAA 916/2008 vp — Satu Taiveaho /sd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Satu Taiveaho /sd
Antti Vuolanne /sd
Anneli Kiljunen /sd
Pentti Tiusanen /vas
Esa Lahtela /sd

Pertti Virtanen /ps
Tuula Peltonen /sd
Valto Koski /sd
Katja Taimela /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd